

La música vol ser indústria

Concerts en “B”, músics que no poden professionalitzar-se, falta de regulació laboral, concentració d'esforços en els grans festivals, escena creativament vital però que no genera públics. Professionals i representants de l'administració de País Valencià i Catalunya analitzaren en Trovam!, la Fira Valenciana de la Música, els passos que cal donar perquè el sector esdevinga una indústria cultural potent i normalitzada.

Reportatge de *Xavier Aliaga*
Fotografia de *Miguel Lorenzo*

La música és oci i creació artística, però també un sector amb potencial suficient al País Valencià, per la gent que s'hi dedica i per la qualitat dels productes musicals que generen, per trencar les cotilles de l'amateurisme i la precarietat i esdevenir una indústria capaç de generar ocupació i activitat econòmica. Susceptible de ser exportada, no sols al nostre àmbit cultural i lingüístic. Una normalitat de la qual, apunten els músics, es beneficia la creativitat.

Per tal d'esbrinar quins poden ser els passos que cal donar per assolir aquell objectiu, el Trovam!, la Fira Valenciana de la Música, celebrada el cap de setmana passat a Castelló, combinava un cartell musical atractiu, amb noms com Manel, Novembre Elèctric, Ferran Palau, Inèrcia, Aspenat, Andreu Valor, Carles Santos o Oques Grasses, amb trobades informatives i sectorials amb presència de professionals del sector i representants de l'administració de País Valencià i Catalunya.

Tothom, amb matisos en el diagnòstic, té més o menys clar que les estructures musicals al País Valencià són riques, creativament, però presenten

molts punts febles. Per augmentar la definició de la radiografia i tenir dades, el sector ha posat en marxa l'Estudi de la Música Valenciana, els resultats parcials del qual foren presentats a càrrec del director del Trovam!, Joan Gregori Mari, i el professor d'administració d'empreses de la Universitat Jaume I Luis M. Cháfer. Segons les primeres dades, tan sols un 33% dels músics valencians que contestaren l'enquesta es consideren professionals. I el percentatge de concerts sense declarar o sense estar donats d'alta en la Seguretat Social arriba a un alarmant 80%. Un altra dada: tan sols el 37% dels concerts que es fan són cobrant entrada. La resta, gratuïts. I pel que fa a la freqüència d'actuació, la mitjana seria de 20 *bolos* l'any, tot i que Cháfer aclarí que les bandes més consagrades, algunes amb un centenar d'actuacions anuals, augmenten molt la mitjana. Hi ha grups que tan sols poden actuar una vegada a l'any.

L'estudi, encara *work in progress*, està focalitzat al País Valencià, però la presència de professionals catalans serví per constatar que a Catalunya, malgrat el seu riquíssim teixit de festivals i anar per davant pel que fa al suport d'aquesta activitat, no tot és bufar i fer ampolles. El músic i gestor Marc Lloret, que acudia al certamen en representació del Mercat de Música Viva de Vic, contava la seua experiència en Mishima, una banda molt considerada de la classe mitjana, amb una bona base de seguidors i encara millor de reconeixement crític. Tret del cantant i compositor, David Carabén, la resta de membres no viuen exclusivament de la música. “El nostre és un cas paradigmàtic. Quatre dels membres tenim activitats paral·leles, jo no visc exclusivament de la música, però em considero un músic professional”, explicà.

Per la seua banda, la periodista Marta Moreira, que ha fet una exhaustiva batuda pels locals d'assaig de València, aportà una altra dada significativa en assegurar que havia pogut censar un miler de bandes de pop-rock. Una densitat comparable a la de ciutats eminentment musicals com Boston o Austin, als Estats Units. I la celebració tots els anys dels Premis Ovidi Montllor constata que, a més de la quantitat, existeix un ecosistema qualitativament ben dotat. N'hi ha una base. El repte és posar els mitjans perquè la música faça el salt cap a un més alt grau de professionalització.

Al País Valencià ja es disposa de plataformes que agrupen promotors i productors musicals, com ara les que organitzen el Trovam! Però els →

→ músics també havien de fer el pas. La cantant Marga Landete és la portaveu de la Coordinadora per l'Escena Musical Valenciana, una entitat que tracta d'aconseguir beneficis laborals per als músics i que va sorgir, fa uns mesos, de manera paral·lela a unes altres plataformes a Barcelona i Madrid. “No teníem més remei que organitzar-nos, perquè la situació era insostenible”, deia en referència a concerts sense assegurança ni cobertura en cas d'accident o a cobraments insignificants o en B. El seu objectiu és aconseguir una cobertura legal similar a la de França amb un “règim de treballadors intermitents” i un codi de bones pràctiques per normalitzar laboralment i econòmicament l'escena.

Aquesta, lògicament, com també l'asfixiant IVA que escanya la cultura, és una prerrogativa del Govern estatal. Però el suport a la música està en la mà de les administracions autonòmiques i locals.

En aquest sentit, Albert Bardolet, director de l'Àrea de Música de l'Institut d'Empreses Culturals de la Generalitat de Catalunya, posà sobre la taula, com a camí per seguir, el Pla Integral de la Música engegat per la Generalitat de Catalunya, una iniciativa preparada “d'acord amb el sector” i després de nombroses hores de diàleg i treball. Un pla que conté sis objectius estratègics i un centenar d'accions concretes. Bardolet recomanà mamprendre un debat ben mastegat que, veritablement, no ha exis-

La música al País Valencià té una gran base en qualitat i quantitat. Però cal encara fer el salt.

tit amb la mateixa intensitat a l'hora de dissenyar el Pla Estratègic de la Generalitat Valenciana Fes Cultura. “Amb el pla es podria haver fet un debat una mica més potent, perquè hem de treballar per a la creació de públic, fer que la gent vingui als concerts, perquè hem tingut una baixada”, advertí el promotor privat Sergi Albiñana. “El pla està molt supeditat al tema del finançament”, reblà Albiñana, qui posà l'accent en la dificultat de produir un concert. Per l'IVA i per no tenir espais adequats: fer un concert al Palau de les Arts suposa un lloguer d'entre 6.000 i 10.000 euros.

Abel Guarinos, director de l'Institut Valencià de la Cultura, assegurà que alguns dels objectius de Fes Cultura, com ara la territorialització de l'oferta cultural, anaven pel bon camí. I desgranà l'augment de les partides destinades a la música: 340.000 euros el 2016, per 103.000 del 2015, i amb previsió de superar els 400.000 el proper exercici. Guarinos alertà del desert heretat de l'administració del Partit Popular, amb algunes parts enverinades: tot just produir-se el canvi de Govern, recordà, la Conselleria de Cultura hagué de fer front a una despesa de 5,4 milions d'euros corresponents als retards i interessos de demora de l'Auditori de Castelló, una de les infraestructures que acollia el Trovam! La regidora de Cultura de Castelló, Verònica Ruiz, al·ludí també a aquell desert i a la tasca feta: “De no fer res a Castelló, hem passat a tenir música tots els mesos, amb la participació de músics locals, de la resta del País Valencià i de tot l'Estat. Ara, hem d'anar amb compte per no contraprogramar a les sales”, argumentà.

El paper dels ajuntaments, de fet, fou un dels puntals dels debats. Guarinos posà les seues esperances en l'ampliació dels circuits que existien però supeditant les ajudes “a un mínim de programació cultural professional”. Tot just un altre programador privat, Francesc Burgos, incidí en la municipalitat com a clau per activar l'activitat: “Hem de recuperar la xarxa social de la Transició, que permetia que molts artistes es pogueren professionalitzar”.

Això requereix recursos. I Eudald Gonzalez, programador municipal de Gandia, criticà que molts dels diners vagen a la promoció de grans festivals, com el FIB o l'Arenal Sound, que gairebé no contracten artistes locals però han tingut el suport de la Generalitat Valenciana a través de la marca Musix. Una visió compartida per Burgos, defensor dels festivals de petit format per raons, entre més, de sostenibilitat econòmica. En contraposició, Bardolet defensà la importància dels festivals a Catalunya, els petits i els grans, i posà sobre la taula els 365 esdeveniments censats.

Debats, en tot cas, que tenen a veure “amb la presa de consciència necessària que som part d'un ecosistema”, sentencià David Ibáñez, de la Fira Mediterrània de Manresa. Un procés de diàleg i de recerca de solucions sortosament en marxa. ●